

นวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ Innovation of Learning Experiences Provision for Early Childhood in New Normal

ณัฐดนุช จรครบุรีธนาตุล ชลัป¹, ทนง ทองภูเบศร์² และชินวงศ์ ศรีงาม³
Natdanut Jhonkhonburithanadul Schlapp¹, Thanong Thongphubate²
and Chinnawong Sringam³

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์^{1,2,3}
College of Innovative Management, Rajamangala University of Technology Ratanakosin Thailand^{1,2,3}

*Corresponding author, email: natdanut.jho@rmutr.ac.th

Retrieved; 30-04-2024; Revised; 25-05-2024 ; Accepted ; 31-07-2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพแบบสร้างทฤษฎีจากข้อมูล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ 2) ออกแบบนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ และ 3) ตรวจสอบและยืนยันนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แก่ กลุ่มครู กลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย จำนวน 24 คน โดยการเลือกแบบกำหนดเกณฑ์เฉพาะ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์เชิงลึก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา และนำผลลัพธ์ทั้งหมดมาประกอบกันเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ ประกอบไปด้วย 3 ด้านหลัก ได้แก่ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านความปลอดภัย 2) นวัตกรรมแนวคิดที่ได้จากการออกแบบ คือ นวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ภายใต้องค์ประกอบหลัก 3 ด้าน ที่เรียกว่า PPS Triangle และ 3) นวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ มีความถูกต้อง เหมาะสม และเป็นไปได้ในระดับดีมากที่สุด

คำสำคัญ: การจัดประสบการณ์การเรียนรู้; นวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้; เด็กปฐมวัย; ความปรกติใหม่; นวัตกรรม

Abstract

This research is a qualitative study of creating theories from data, with the objectives aimed to 1) analyze the factors of the provision of learning experiences for early childhood in the new normal, 2) design innovative provision of learning experience interventions for early childhood in the new normal, and 3) verify and confirm the innovative provision of learning experiences for early childhood in the new normal. The key informants included teachers, administrators, and experts in early childhood education; there are 29 individuals who were selected through inclusive sampling. The data were collected through participant observation and in-depth interviews. The research tools used were observation forms and interview guides. The data analysis was conducted through content analysis, and the results were synthesized to develop innovative provision of learning experiences for early childhood in the new normal. The research findings are as follows: 1) The factors of learning experiences provision for early childhood in the new normal consist of three main aspects: provision of learning experiences for early childhood, participation, and safety. 2) The innovation concept designed a model of learning experiences provision for early childhood in three aspects. 3) The innovation of learning experiences provision for early childhood in the new normal is highly accurate, appropriate, and feasible at a very high level.

Keywords: Learning experiences provision; Innovation of learning experiences provision; Early childhood; New normal; Innovation

บทนำ

การพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศไทยเป็นสิ่งที่รัฐบาลให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่อง เพราะถือเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคน การพัฒนาในช่วงปฐมวัยถือเป็นช่วงที่มีพัฒนาการทางด้านสมอง และการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็ว (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562) แต่เมื่อวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี สภาพเศรษฐกิจ สภาพภูมิอากาศ ส่งผลกระทบต่อแบบแผน และแนวทางปฏิบัติ ทำให้รูปแบบการดำเนินชีวิตที่คุ้นเคยแตกต่างไปจากอดีต และต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่ที่เรียกว่า ความปรกติใหม่ (พัชรภรณ์ ดวงชื่น, 2563) การเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่กลายเป็นความปรกตินั้น ทำให้เด็กปฐมวัยไม่สามารถพัฒนาเฉพาะแค่ให้มีพัฒนาการที่สมวัยอีกต่อไป แต่ต้องครอบคลุมถึงทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในอนาคต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563) ทั้งนี้ การศึกษาระดับปฐมวัยที่ผ่านมาไม่ได้มีแนวทางพัฒนาทักษะกลุ่มนี้อย่างชัดเจน จึงไม่สามารถพัฒนาเด็กปฐมวัยไปสู่ศตวรรษที่ 21 ได้

(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563) อีกทั้งการเผชิญกับวิกฤตการณ์การเรียนรู้สิ่งใหม่และการปรับตัวในระบบการศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ทำให้เด็กปฐมวัยเสียโอกาสในการเรียนรู้ รวมถึงเด็กปฐมวัยที่ก้าวไปสู่ระดับประถมศึกษายังขาดทักษะการอ่าน เขียน หรือทักษะคณิตศาสตร์พื้นฐาน ซึ่งเป็นผลพวงมาจากการศึกษาปฐมวัยที่ไม่มีคุณภาพ (UNICEF, 2019)

จากรายงานผลการติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2562 และ 2563 สะท้อนว่า มาตรฐานด้านที่ 2 ในการให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ นั้น ครูยังขาดทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ขาดวิธีการในการเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กปฐมวัยในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในขั้นถัดไป อีกทั้งการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยยังไม่ค่อยมีความหลากหลาย การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการอย่างรอบด้านยังทำได้ไม่เต็มศักยภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563) ดังนั้น การจัดการศึกษาปฐมวัยของไทยควรมีการทบทวนเพื่อให้การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ยังเดินหน้าต่อไปได้มากที่สุดในความปรกติใหม่ อีกทั้งการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่แปลกใหม่ในช่วงเวลานี้อาจกลายเป็นบทเรียนสำคัญที่ภาคการศึกษาจะสามารถนำไปต่อยอดสู่การคิดใหม่ สามารถปรับตัวได้ยืดหยุ่นมากขึ้นตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป พร้อมกับสามารถพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ก้าวทันโลกหลังโควิดที่จะเปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง (วงศ์พันธ์ อมรินทร์เทวา, 2564) ด้วยเหตุนี้นักการศึกษาปฐมวัยจึงได้พยายามศึกษาและค้นคว้าหาแนวทางใหม่ๆ ซึ่งหมายถึงการนำนวัตกรรมมาใช้เพื่อประโยชน์ในการขจัดปัญหาและอุปสรรคที่มีให้น้อยลง (ศศิพันธุ์ เปี่ยมเปี่ยมสิน และคณะ, 2561) อีกทั้ง การพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยให้สอดคล้องกับบริบทโลกที่เปลี่ยนแปลงควรคำนึงถึง 4 ปัจจัยหลัก ได้แก่ 1) ห้องเรียน 2) หลักสูตร 3) การจัดการเรียนการสอน 4) ครูผู้สอน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้สอดคล้องกับแนวคิด 4H คือ 1) การพัฒนาด้านสมอง (Head) 2) การพัฒนาด้านจิตใจ (Heart) 3) การพัฒนาทักษะการปฏิบัติ (Hand) 4) การพัฒนาด้านสุขภาพ (Health) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563) อันจะส่งผลต่อคุณภาพของเด็กปฐมวัยในอนาคต

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการดำเนินการวิจัยเรื่อง นวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ ด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา จากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อนำเอาข้อมูลที่ได้มาออกแบบนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ พร้อมทั้งมีการตรวจสอบและยืนยันนวัตกรรมดังกล่าว ซึ่งข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้สามารถเป็นองค์ความรู้ที่นักวิชาการศึกษา นักวิจัยด้านการศึกษาปฐมวัยสามารถนำไปต่อยอดในการหาองค์ความรู้ใหม่ด้วยกระบวนการวิจัยต่อไป และผู้กำหนดนโยบาย ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และครูปฏิบัติการระดับปฐมวัย ในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยยังสามารถนำข้อค้นพบจากการวิจัยและนวัตกรรม ไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ความปรกติใหม่ ที่

เปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน และเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัยในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในขั้นถัดไป เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยของประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่
2. เพื่อออกแบบนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่
3. เพื่อตรวจสอบและยืนยันนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่

การทบทวนวรรณกรรม

จากรายงานการศึกษาสภาวะการณ์การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในประเทศไทย และรายงานผลการติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ซึ่งให้เห็นว่า การศึกษาระดับปฐมวัยที่ผ่านมาไม่ได้มีแนวทางพัฒนาทักษะเด็กปฐมวัยไปสู่ศตวรรษที่ 21 ได้ รวมถึงมาตรฐานด้านที่ 2 ในการให้การดูแล และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้นั้น ครูยังขาดทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ขาดวิธีการในการเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กปฐมวัยในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในขั้นถัดไป อีกทั้งการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยยังไม่ค่อยมีความหลากหลาย การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการอย่างรอบด้านยังทำได้ไม่เต็มศักยภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563-2564) ทั้งนี้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ควรมุ่งเน้นการเรียนรู้ผ่านการเล่น การสำรวจ การเรียนรู้ด้วยตนเอง ที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง โดยหลักการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มี ดังนี้ 1) จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้อย่างหลากหลาย 2) เน้นเด็กเป็นสำคัญ 3) จัดให้เด็กได้รับการพัฒนา 4) จัดการประเมินพัฒนาการ 5) ให้พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563; รักษิต สุทธิพงษ์, 2560)

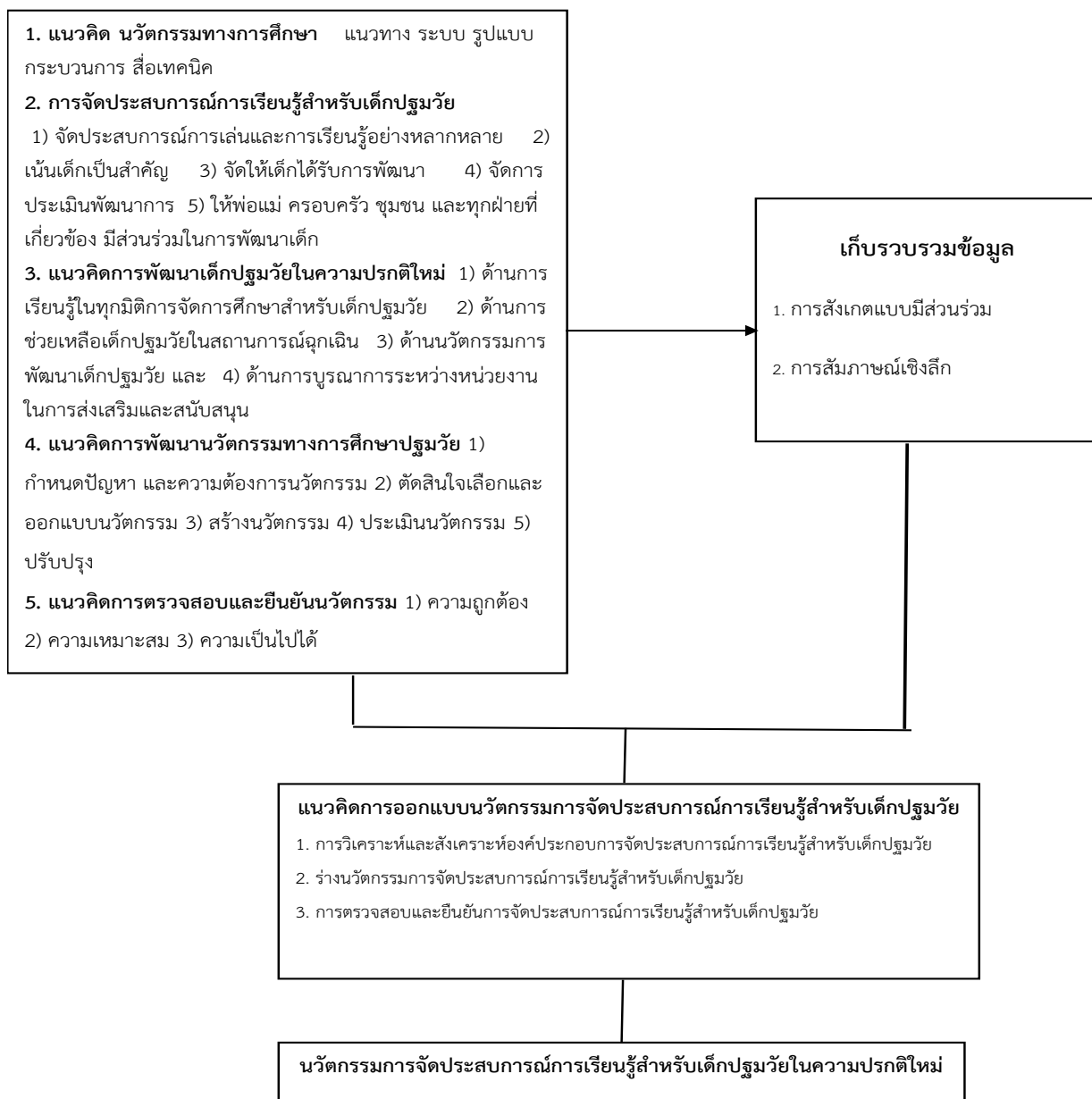
เมื่อภาคการศึกษาต้องเผชิญกับความท้าทายในการพัฒนานวัตกรรมเพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของการพัฒนาคน ตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย 2564-2570 ดังนั้นระเบียบวิธีและระบบถูกสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อส่งเสริมนวัตกรรมด้านการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยให้ก้าวหน้าและรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564) ครูปฐมวัยต้องนำนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องมาบูรณาการในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้พัฒนาแบบองค์รวม ได้แก่ ร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา (จุฬาลักษณ์ พงษ์สังข์, 2562) ซึ่งนวัตกรรมทางการศึกษา คือ สิ่งที่ถูกคิดค้นขึ้นเพื่อที่จะช่วยให้การศึกษาและการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็น แนวทาง ระบบ รูปแบบ กระบวนการ รวมถึงสื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ที่ได้รับการคิดค้นใหม่หรือพัฒนาจากเดิม เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาทางด้าน

การศึกษา (จิตติมา กุลประเสริฐวัฒน์, 2562; ไชยวัฒน์ ชุ่มนาเสียว, 2562) โดยการพัฒนาวัตกรรมการศึกษาปฐมวัยนั้น เป็นการออกแบบ การสร้าง และการประเมินนวัตกรรม ตามขั้นตอน ดังนี้ 1) กำหนดปัญหา และความต้องการนวัตกรรม 2) ตัดสินใจเลือกและออกแบบนวัตกรรม 3) สร้างนวัตกรรม 4) ประเมินนวัตกรรม 5) ปรับปรุงนวัตกรรม (รัตนะ บัวสนธ์, 2565) รวมถึงการตรวจสอบและยืนยันนวัตกรรมโดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางโดยให้ความเชื่อถือกับผู้ทรงคุณวุฒิที่เที่ยงธรรม และมีดุลพินิจที่ดี ซึ่งมีองค์ประกอบเกี่ยวกับการตรวจสอบนวัตกรรม ประกอบไปด้วยการพิจารณา 3 ด้าน ดังนี้ 1) มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม 2) มาตรฐานด้านความเหมาะสม 3) มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ โดยผลการตรวจสอบและยืนยันนำไปสู่การได้นวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ (Stufflebeam, D. L., & Shinkfield, A. J. 2007)

เมื่อวิถีชีวิตต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่หลักมาตรฐานใหม่ที่เรียกว่า ความปรกติใหม่ (พัชราภรณ์ ดวงชื่น, 2563) การเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่กลายเป็นความปรกติใหม่นั้น ทำให้เด็กปฐมวัยไม่สามารถพัฒนาเฉพาะแค่ให้มีพัฒนาการที่สมวัยอีกต่อไป แต่ต้องครอบคลุมถึงทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในอนาคต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563) ดังนั้น การพัฒนาเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ แบ่งออกเป็น 4 แนวทาง ดังนี้ 1) ด้านการเรียนรู้ในทุกมิติการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย 2) ด้านการช่วยเหลือเด็กปฐมวัยในสถานการณ์ฉุกเฉิน 3) ด้านนวัตกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัย และ 4) ด้านการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในการส่งเสริมและสนับสนุน (วัยวุฒิ บุญลอย, 2564)

ผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยประกอบด้วย 5 แนวคิด คือ นวัตกรรมทางการศึกษา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย การพัฒนาเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ การพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาปฐมวัย และแนวคิดการตรวจสอบและยืนยันนวัตกรรม ดังภาพที่ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการใช้การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์เชิงลึก และนำผลลัพธ์ทั้งหมดมาประกอบกันเพื่อออกแบบนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ได้แก่ 1) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ 2) เพื่อออกแบบนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ และ 3) เพื่อตรวจสอบและยืนยันนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) โดยเลือกแบบกำหนดเกณฑ์เฉพาะ (Inclusive sampling) ได้แก่ 1) กลุ่มครู 2) กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษา และ 3) กลุ่มนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากที่ปรากฏในการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยหลักการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพตามแนวคิดของ (ชาย โพธิสิตา, 2564) โดยมีการแบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์และสังเคราะห์การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ การดำเนินการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย สภาวะการณ์การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ นวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และการพัฒนานวัตกรรม จากนั้นนำประเด็นดังกล่าวมาสร้างแนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึกและสร้างกรอบในการสังเกตแบบมีส่วนร่วม

ระยะที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยนำแบบสังเกตแบบมีส่วนร่วมที่โครงสร้างที่ได้พัฒนาและตรวจสอบคุณภาพจากอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ไปทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มให้ข้อมูลสำคัญ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย จำนวน 9 คน และใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากที่ปรากฏในการสัมภาษณ์

ระยะที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยนำแบบสังเกตแบบมีส่วนร่วมที่ได้พัฒนาและตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ไปทำการสังเกตกับกลุ่มครูปฐมวัยต้นแบบ จำนวน 15 คน พร้อมทั้งมีการจดบันทึกอย่างละเอียดตามข้อมูลที่ปรากฏตามสภาพจริง และการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากปรากฏในการสังเกตแบบมีส่วนร่วม

ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 นำข้อมูลที่ได้รวบรวมในขั้นตอนที่ 1 มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์เพื่อกำหนดองค์ประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่

ระยะที่ 2 เป็นการพัฒนา (ร่าง) นวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ ที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลในระยะที่ 1

ระยะที่ 3 จัดทำรายละเอียดคนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบและยืนยันนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ ผู้วิจัยแบ่งกระบวนการตรวจสอบนวัตกรรมที่ได้พัฒนาขึ้นเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การพัฒนาเครื่องมือในการตรวจสอบนวัตกรรม และการตรวจสอบนวัตกรรมโดยผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยพัฒนาแบบตรวจสอบนวัตกรรมตามแบบการตรวจสอบรายการ (checklist) และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษานานาชาติ เพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นนำแบบตรวจสอบนวัตกรรมไปให้ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของแบบตรวจสอบนวัตกรรม และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย จำนวน 5 คน ให้การยืนยันนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ ซึ่งค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ทุกข้อคำถามมากกว่า 0.6

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาเอกสาร วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ นวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย การพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาปฐมวัย ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวมาสรุปเป็นประเด็น ได้แก่ 1) ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย 2) ด้านการมีส่วนร่วม 3) ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี และ 4) ด้านความปลอดภัยในการดูแลเด็กปฐมวัย เพื่อใช้กำหนดกรอบในการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและกำหนดแนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล 3 กลุ่ม คือ กลุ่มครูปฐมวัย กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา และกลุ่มนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เลือก

ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง มาจัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็นที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ จากนั้นใช้วิธีการลดทอนข้อมูลเพื่อให้ได้กลุ่มข้อมูลที่มีความหมายตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย นำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์หาองค์ประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ และสร้างข้อสรุปพร้อมอธิบาย

วัตถุประสงค์ที่ 1 วิเคราะห์องค์ประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตแบบมีส่วนร่วม เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Provision of Learning Experiences) 2) ด้านการมีส่วนร่วม (Participation) และ 3) ด้านความปลอดภัย (Safety)

วัตถุประสงค์ที่ 2 ออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ ผลการออกแบบนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้ออกแบบนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ โดยใช้แนวคิดการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาปฐมวัย ตามขั้นตอน คือ 1) กำหนดปัญหาและความต้องการนวัตกรรม 2) ตัดสินใจเลือกและออกแบบนวัตกรรม 3) สร้างนวัตกรรม 4) ประเมินนวัตกรรม และ 5) ปรับปรุงนวัตกรรม (รัตนะ บัวสนธ์, 2565) ที่ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 2) ด้านการมีส่วนร่วม และ 3) ด้านความปลอดภัย ทั้ง 3 ด้านนี้ มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันเป็นวงจรในทิศตามเข็มนาฬิกา โดยมีเป้าหมายหลัก คือ การพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม (Holistic Early Childhood Development) มุ่งเน้นการเติบโตและการพัฒนาการด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญาของเด็กปฐมวัย รวมถึงการสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้และการเจริญเติบโตในทุกด้านของเด็กปฐมวัยอย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ ตามแนวคิดการพัฒนาเด็กปฐมวัย 4H คือ สมอง (Head) มือ (Hand) หัวใจ (Heart) และ Heath (สุขภาพ)

1. ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 8 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) หลักสูตรปฐมวัย (Early Childhood Curriculum) จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เกี่ยวกับมวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เด็กปฐมวัยควรได้รับ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 2) หลักการการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Provision of Learning Experiences Principle) เตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพของเด็กปฐมวัยตามแนวคิด 4H เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม ได้แก่ ร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา 3) สาระการเรียนรู้ (Learning Context) เนื้อหาหรือความรู้ที่ใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

เรียนรู้ ที่มาจากความสนใจและเกี่ยวข้องต่อเด็กปฐมวัย 4) กิจกรรมและขั้นตอนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Activity and Step of Learning Experiences Provision) ได้แก่ การวางแผน การเลือกกิจกรรม การกำหนดวัตถุประสงค์ การเตรียมสภาพแวดล้อมที่ การแสดงตัวอย่างที่ดี การดำเนินการตามแผน การประเมิน และการปรับปรุงตามความเหมาะสมของบริบท 5) สื่อในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Materials for Provision of Learning Experiences) เป็นทรัพยากรหรือเครื่องมือที่ใช้ในกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย 6) จุดประสงค์การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Provision of Learning Experiences Objectives) ความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ 7) การวัดและประเมินผล (Assessment and Evaluation) ประเมินประสิทธิผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย 8) ครูปฐมวัย (Early Childhood Teacher) รับผิดชอบในการสอนและดูแลเด็กปฐมวัย โดยมีหน้าที่สนับสนุนและกระตุ้นการเรียนรู้และการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

2. ด้านการมีส่วนร่วม แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมภายใน (Internal Participation) คือ ผู้บริหาร ครู นักเรียน บุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการวางแผน และการดำเนินงาน เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และ 2) การมีส่วนร่วมภายนอก (External Participation) คือ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการจัดประสบการณ์เรียนรู้ปฐมวัยและการพัฒนาเด็กปฐมวัย

3. ด้านความปลอดภัย แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) ความปลอดภัยด้านร่างกาย (Physical safety) การให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย 2) ความปลอดภัยทางจิตใจ (Psychological safety) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยความสุขและความสบายใจสำหรับเด็กปฐมวัย และ 3) ความปลอดภัยในการเรียนรู้ (Learning safety) การมีการวางแผนและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและเหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์ที่ 3 ตรวจสอบและยืนยันนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ ผลตรวจสอบและยืนยันนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่โดยเทียบกับเกณฑ์ของ ของ Best & Kahn (2016) โดยผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ด้านความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, $SD = 0.08$) ด้านความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, $SD = 0.4$) และด้านความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$, $SD = 0.22$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ ประกอบไปด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 2) ด้านการมีส่วนร่วม และ 3) ด้านความปลอดภัย ซึ่งองค์ประกอบทั้งสามด้านนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัยวุฒิ บุญลอย (2564) เรื่องนิวนอร์มัลในการพัฒนาเด็กตามพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ชี้ให้เห็นถึงการพัฒนาการเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ ภายใต้องค์ประกอบหลักสามด้านนั้นมุ่งเน้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 อย่างมีคุณภาพด้วยหลักแนวคิด 4H ได้แก่ มีจิตใจที่ดี มีวินัย (Heart) คิดเป็น วิเคราะห์เป็น (Head) มีทักษะสามารถใช้ความสามารถของตนเอง (Hand) และสุขภาพอนามัยดี แข็งแรง (Health) ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562)

จากผลการสร้างนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบหลักสามด้าน สามารถแบ่งองค์ประกอบย่อยในแต่ละด้านได้ ดังนี้

1. ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ประกอบด้วย 1.1) หลักสูตร จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับมวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เด็กปฐมวัยควรได้รับ 1.2) หลักการการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ บูรณาการทักษะในชีวิตประจำวันให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ส่งเสริมการพัฒนาลักษณะนิสัยที่ดี สร้างโอกาสให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อมรอบตัว 1.3) สารการเรียนรู้ นำเนื้อหาหรือความรู้ที่ต้องการให้เด็กปฐมวัยได้รับ มากำหนดแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 1.4) กิจกรรมและขั้นตอนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 1.5) สื่อสำหรับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยมีการจัดเตรียมเครื่องมือ/อุปกรณ์ให้สอดคล้องกับกิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 1.6) จุดประสงค์การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ระบุความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้น 1.7) การวัดและประเมินผล เป็นการประเมินประสิทธิผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และ 1.8) ครูปฐมวัย รับผิดชอบในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และดูแลเด็กปฐมวัย ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก ซึ่งองค์ประกอบย่อยดังกล่าวมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ มุกดา ถาวร (2562) และ กุลิสรา จิตรขญาณนิช (2563)

2. ด้านการมีส่วนร่วม ประกอบไปด้วย 2.1) การมีส่วนร่วมภายใน ได้แก่ 1) กำหนดกลยุทธ์/วิธีการร่วมกัน 2) กำหนดบทบาทและความรับผิดชอบ 3) ร่วมกันวางแผนเป็นขั้นตอน 4) อบรมพัฒนาเพื่อเพิ่มความสามารถของบุคลากรในองค์กร 5) ร่วมกันทำงานเป็นทีม 6) ยึดหลักปฏิบัติร่วมกัน และ 2.2) การมีส่วนร่วมภายนอก ได้แก่ 1) ภาครัฐ ภาคเอกชนหรือองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร ร่วมกันกำหนดนโยบาย 2) ภาครัฐ ภาคเอกชนหรือองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สนับสนุน

งบประมาณด้านสื่อ/อุปกรณ์ กิจกรรมพัฒนาเด็กปฐมวัย งบประมาณการฝึกอบรมบุคลากร 3) ผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาและร่วมทำกิจกรรมทางสังคมกับเด็กปฐมวัย 4) ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เมื่อวิเคราะห์การบริหารภายในองค์กรตามแนวคิด 7s McKinsey และวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารภายนอกองค์กร ตามแนวคิด PEST Analysis มีความสอดคล้องกับงานวิจัยเกี่ยวกับหลักการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมตามของ Henderson, A. T., & Mapp, K. L. (2002), Pretty, J. N., & Smith, D. I. (2004) และ Epstein, J. L. (2018)

3. ด้านความปลอดภัย แบ่งออกเป็น 1) ความปลอดภัยด้านร่างกาย คือ การให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ไม่เป็นอันตราย ลดความเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุต่อร่างกายของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นไปตามคำแนะนำของ Centers for Disease Control and Prevention (2020) 2) ความปลอดภัยทางจิตใจ คือ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยความสุขและความสบายใจสำหรับเด็กปฐมวัย ช่วยให้เด็กปฐมวัยมีสภาพจิตใจที่ดีและมั่นคง พร้อมทั้งจะเรียนรู้ตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางด้านความปลอดภัยทางจิตใจของเด็กปฐมวัยจาก National Association for the Education of Young Children (2020) และ 3) ความปลอดภัยในการเรียนรู้ โดยมีการวางแผนและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็กปฐมวัย สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่สร้างความมั่นใจและเชื่อมั่นให้กับเด็กปฐมวัย สร้างการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้ทดลองตอบสนองต่อความต้องการของเด็กปฐมวัย โดยเป็นไปตามแนวทางของ Canadian Child Care Federation (2018)

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ได้เป็น นวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ในความปรกติใหม่ ที่มีความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย ซึ่งแต่ละด้านมีความสำคัญเท่าเทียมกัน แต่แตกต่างกันลำดับการใช้งานองค์ประกอบย่อยของแต่ละด้าน โดยผู้วิจัยให้ชื่อว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ผ่าน PPS Triangle ได้แก่ ด้านการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ (P=Provision of Learning Experiences) ด้านการมีส่วนร่วม (P=Participation) และด้านความปลอดภัย (S=Safety) ดังแสดงในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 นวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ (PPS Triangle)

จากแผนภาพเริ่มต้นจากการกำหนดเป้าหมายหลักในการพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม (Holistic Early Childhood Development) ที่ประกอบด้วยแนวคิด 4H ได้แก่ มีจิตใจที่ดี มีวินัย คิดเป็น วิเคราะห์เป็น มีทักษะสามารถใช้ความสามารถของตนเอง และสุขภาพอนามัยดี แข็งแรง ที่ประกอบด้วย 3 ด้านหลัก ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ คือ 1) ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Provision of Learning Experiences : P) 2) ด้านการมีส่วนร่วม (Participation : P) และ 3) ด้านความปลอดภัย (Safety : S) จากนั้นผู้วิจัยได้วิเคราะห์องค์ประกอบแต่ละด้านเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่

สรุป

การออกแบบนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม จะเห็นถึงความสัมพันธ์เป็นวงจรสามเหลี่ยมและมีความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย ซึ่งแต่ละด้านมีความสำคัญเท่าเทียมกัน แต่แตกต่างที่ลำดับการใช้งานองค์ประกอบย่อยของแต่ละด้าน ดังนั้น นวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ คือ สามเหลี่ยม PPS (PPS Triangle)

ซึ่งมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยให้ความสำคัญแต่ละด้านเท่าเทียมกัน เป็นไปตามหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ รวมถึงนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ ด้านความถูกต้องครอบคลุม อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่หลักในการดำเนินชีวิตที่ไม่คุ้นเคย จำเป็นต้องอาศัยสามด้านหลักอย่างสมดุลในการบริหารจัดการประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ ทั้งนี้ การใช้เทคโนโลยีสำหรับเด็กปฐมวัย จะเป็นเพียงเครื่องมือที่มาช่วยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งเท่านั้น แต่การมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และความปลอดภัยในการดูแลเด็กปฐมวัยถือเป็นจุดเน้นสำคัญของนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า นวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 2) ด้านการมีส่วนร่วม และ 3) ด้านความปลอดภัย ดังนั้น นักวิชาการ นักวิจัย ด้านการศึกษาปฐมวัย สามารถนำนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ ข้างต้นไปประกอบการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยเป็นไปตามเป้าหมายของการศึกษาปฐมวัยในปัจจุบัน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ผลการออกแบบนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ คือ สามเหลี่ยม PPS ที่ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 3 ด้าน และ 13 องค์ประกอบย่อย แต่ละด้านมีความสำคัญเท่าเทียมกัน แต่แตกต่างกันที่ลำดับการใช้งานองค์ประกอบย่อยของแต่ละด้าน ดังนั้น องค์การหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยครอบคลุมตามองค์ประกอบหลัก 3 ด้าน เพื่อพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า การตรวจสอบและยืนยันนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ พบว่า ด้านความถูกต้องครอบคลุม อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนระดับปฐมวัยหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถนำนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ ไปใช้ประกอบการกำหนดแนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบองค์รวมให้ครอบคลุมการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เป็นไปตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของการพัฒนาเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบ คือ นวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในความปรกติใหม่ ที่มีองค์ประกอบหลัก 3 ด้าน ในรูปแบบสามเหลี่ยมสมดุล ที่ชื่อว่า Provision of Learning Experiences, Participation and Safety Triangle (PPS Triangle) ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 2) ด้านการมีส่วนร่วม และ 3) ด้านความปลอดภัย ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับ สถานศึกษา โดยควรให้ความสำคัญกับ ความปลอดภัยในการดูแลเด็กครอบคลุมทุกมิติ การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มประเทศอาเซียน

เอกสารอ้างอิง

- จิตติมา กุลประเสริฐวัฒน์. (2562). นวัตกรรมการศึกษา. <https://www.thaipost.net/main/detail/32641>
- จุฬาลักษณ์ พงษ์ สังข์. (2562). นวัตกรรมสร้างเด็กปฐมวัยเรียนรู้อย่างมีความสุข. <https://www.komchadluek.net/news/362116>
- ไชยวัฒน์ ชุ่มนาเลียว. (2562). การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สู่ นวัตกรรมการสอนของครู. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์*, 6(2), 28–41.
- พัชรภรณ์ ดวงชื่น. (2563). การบริหารจัดการศึกษารับความปรกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19. *Journal of Art Management*, 4(3), 783–793.
- มุกดา ถาวร. (2562). การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 16(75), 88–98.
- รักษิต สุทธิพงษ์. (2560). กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษากับการพัฒนาครูไทยในยุคดิจิทัล. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 19(2), 344–354.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2551). การวิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา. คำสมัย.

- รัตน์ บัณฑิต. (2565). *การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 6). สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิริรา จิตธัญญา. (2563). *การจัดการเรียนรู้*. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์.
- วงศ์พันธ์ อมรินทร์เทวา. (2564). *เพราะการศึกษาหยุดไม่ได้ ต่างประเทศเรียนกันอย่างไรในช่วงโควิด-19*.
<https://www.eef.or.th/education-abroad-covid/>
- วิฑูรย์ บุญลอย. (2564). นิวนอร์มัลในการพัฒนาเด็กตามพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562. *จันทร์เกษมสาร*, 27(1), 38–59.
- ศศิพันธุ์ เปี่ยมเปี่ยมสิน และคณะ. (2561). *การศึกษาปฐมวัย*. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ*. พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563ก). *รายงานการศึกษาสภาพการณ์การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในประเทศไทย*. พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563ข). *รายงานผลการศึกษา การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ: บทเรียนจากต่างประเทศ*. 21 เซ็นจูรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563ค). *มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ 2562*. พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564ก). *รายงานผลการติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติประจำปีงบประมาณ 2563*. พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564ข). *แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2564–2570*. พริกหวานกราฟฟิค.
- American Academy of Pediatrics. (2018). *Playground safety*. <https://www.healthychildren.org>.
- Best, J. W., & Kahn, J. V. (2016). *Research in education*. Pearson Education India.
- Canadian Child Care Federation. (2018). *Safe environments for learning*. https://www.cccf-fcsge.ca/sites/default/uploads/field_attached_files/safe_environments_for_learning_final.pdf
- Centers for Disease Control and Prevention. (2020). *Injury prevention & control: Child safety*. <https://www.cdc.gov/safechild/index.html>
- Epstein, J. L. (2018). *School, family, and community partnerships: Preparing educators and improving schools* (3rd ed.). Westview Press.
- Henderson, A. T., & Mapp, K. L. (2002). *A new wave of evidence: The impact of school, family, and community connections on student achievement*. Southwest Educational Development Laboratory.

National Association for the Education of Young Children. (2020). *Learning environments*.

<https://www.naeyc.org/our-work/families/learning-environments>

Pretty, J. N., & Smith, D. I. (2004). Social capital in biodiversity conservation and management.

Conservation Biology, 18(3), 631–638.

Stufflebeam, D. L., & Shinkfield, A. J. (2007). *Evaluation theory, models, and applications*. Jossey–

Bass.

United Nations Children’s Fund (UNICEF). (2019). *A world ready to learn: Prioritizing quality early childhood education*.